

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

EIGENLO (SG_R3_BES_04)

TEMSE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Eigenlo” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n):	Temse
Provincie(s):	Oost-Vlaanderen
Ligging:	Ten noorden van Eigenlo
Bekken:	Benedenscheldebekken
Betrokken waterlopen:	Barbierbeek (2e cat.)
Oppervlakte:	0,5 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

De twee delen van het signaalgebied zijn gelegen langs Eigenlo met bestemming woongebied met landelijk karakter.

Globale beschrijving:

De signaalgebieden zijn resterende percelen in de vallei van de Barbierbeek.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 4/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Benedenscheldebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Nog te ontwikkelen percelen langsheen Barbierbeek, wenselijk om nut voor vrijwaring verder te onderzoeken.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Er is gekozen om de twee grootste blokken van onbebouwde percelen (0,5ha) in de bestemming woongebied met landelijk karakter te weerhouden.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Voor het gebied Eigenlo zijn geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. Het groen aangeduide gebied geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

De Barbierbeek maakt geen deel uit van de orbp-studie en werd niet gemodelleerd.

3.2 Bespreking watersysteem

Het gebied is aangeduid als effectief overstromingsgevoelig, o.m. op basis van recente overstromingen gemeld in 2010. Er was eveneens wateroverlast in Eigenlo in januari 2016.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Het bekken specifiek deel Benedenscheldebekken van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 vermeldt het volgende:

'De rug wordt ontwaterd door een stelsel van oostwest georiënteerde beken. De grootste hiervan is de Barbierbeek. Het is een meanderende beek met een hoge structuurkwaliteit en met bron- en kwelzones waarvan de loop weinig grote menselijke ingrepen heeft ondergaan. De Barbierbeekvallei is aangeduid als natuurverbingsgebied. Omwille van de ecologische waarde maar ook van de overstromingsgevoeligheid van de Barbierbeek, is het belangrijk haar meanderende structuur te behouden en haar bergend vermogen over het ganse traject te vrijwaren.'

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Voor de globale vallei van de Barbierbeek wordt aangegeven dat dit een landschapsrelict is op provinciaal niveau. In de visie in het richtinggevend gedeelte stelt het GRS: "De omgeving van de Barbierbeek als natuurverbinding op bovenlokaal niveau wordt waar mogelijk vernatuurlijkt. Naast het verhinderen van nieuwe bebouwing in de omgeving van de beek, wordt kleinschalige natuurontwikkeling voorzien waar mogelijk."

Over het woongebied worden in het GRS geen specifieke uitspraken gedaan. Op de kaart van gewenste woonstructuur wordt Eigenlo aangeduid als woonlint.

Het signaalgebied omvat slechts enkele restpercelen binnen een woongebied met landelijk karakter dat voor de rest volledig bebouwd is. De opmaak van een RUP voor deze enkele restpercelen wordt daarom door gemeente en provincie niet als wenselijk beschouwd.

4.3 Lopende initiatieven:

Er zijn geen initiatieven gekend. Aangrenzend aan en in de omgeving van het signaalgebied en ook gelegen in overstromingsgevoelig gebied werden recent nog enkele percelen bebouwd.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

telef_140902_Peter Vandersnickt (Temse)

Gebiedsgericht en thematisch overleg_20160108: Inge Temmerman (GSA Temse), Franky Eeckelaert (Diensthoofd milieu Temse), Luc Van Hul (Technische dienst Temse), Wim Vereecken (Dienst groen Temse), Barbara Smits (dienst Ruimtelijke Planning provincie O-VI), Hanne van der Poel (dienst IWB provincie O-VI), Bien Weytens (Ruimte Vlaanderen)

Op 16/05/2016 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Eigenlo zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

-

B: maatregelen met behoud van bestemming

Het signaalgebied omvat slechts enkele restpercelen binnen een woongebied met landelijk karakter dat voor de rest volledig bebouwd is. De opmaak van een RUP voor deze enkele restpercelen wordt daarom door gemeente en provincie niet als wenselijk beschouwd.

Bebouwing is enkel mogelijk volgens de principes van overstromingsvrij bouwen. Er dienen maatregelen te worden genomen om de verloren ruimte voor water te compenseren binnen het projectgebied. Hiervoor gelden minstens de voorwaarden in het provinciaal beleidskader .

A: watertoets

-

Instrument:

Vergunning

Initiatiefnemer:

Gemeente

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied. Het omvat slechts enkele restpercelen binnen een woongebied met landelijk karakter dat voor de rest volledig bebouwd is. De percelen langs de Barbierbeek zelf zijn inmiddels reeds bebouwd, waardoor er vanuit het oogpunt van het vrijwaren van de valleestructuur geen opportuniteiten meer zijn.

Eventuele verdere bebouwing van de lege kavels is enkel mogelijk volgens de principes van overstromingsvrij bouwen. Er dienen maatregelen te worden genomen om de verloren ruimte voor water te compenseren binnen het projectgebied. Hiervoor gelden minstens de voorwaarden in het provinciaal beleidskader.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.